

कदाचित् अपराधांतरे उपालभत तदा तु महदाश्चर्यमभूदितिकथयन्नाह एकदेति ॥ ३२ ॥ उपालभ्य निर्भर्त्स्य भयेन संभ्रांतप्रेक्षणे च पल निरीक्षणे
अक्षिणीयस्यतम् ॥ ३३ ॥ अदांतात्मन् च पलगात्र रहः एकांते ॥ ३४ ॥ नाहं भक्षितवानिति नहि बाह्यं किंचिन्मया भक्ष्यते मत्कुक्षावादावेव
सर्वमस्तीति भावः समक्षं प्रत्यक्षम् ॥ ३५ ॥ व्यादेहि मुखं प्रसारयेति व्यादत्तप्रसारितवान् ॥ ३६ ॥ तत्र तस्मिन्मुखे विश्वं ददृशे ददर्श तत्पंचय
ति जगत् जंगमं स्थासु स्थावरम् स्वमतरिक्षलोकम् साद्रिद्वीपाब्धिभूगोलं पर्वतद्वीपसमुद्रसहितं भूगोलं भूर्लोकं वायुः प्रवहः अग्निर्वैद्युतः इंदुश्च तार
काश्च तत्सहितम् ॥ ३७ ॥ ज्योतिश्चक्रं स्वर्लोकम् वैकारिकाणि देवाः मन इति वैकारिकशब्देन गृहीतमपि देवैर्लक्षण्यन्पुनरुक्तम् इन्द्रियाणि च

एकदा क्रीडमानास्ते रामाद्या गोपदारकाः ॥ कृष्णो मृदं भक्षितवानिति मात्रेन्यवेदयन् ॥ ३२ ॥ सा गृहीत्वा करे
कृष्णमुपालभ्य हितैषिणी ॥ यशोदा भयसंभ्रांतप्रेक्षणाक्षमभाषत ॥ ३३ ॥ कस्मान्मृदं मदांतात्मन् भवान् भक्षि
तवान् रहः ॥ वदंति तावकाद्येते कुमारस्तेऽग्रजोऽप्ययम् ॥ ३४ ॥ नाहं भक्षितवानं वसर्वे मिथ्याभिशांसिनः ॥ य
दिसत्यगिरस्तर्हि समक्षं पश्य मे मुखम् ॥ ३५ ॥ यद्येवं तर्हि व्यादेहीत्युक्तः स भगवान् हरिः ॥ व्यादत्ता व्याहृतैश्चर्यः
क्रीडामनुजबालकः ॥ ३६ ॥ सा तत्र ददृशे विश्वं जगत् स्थासु च खं दिशः ॥ साद्रिद्वीपाब्धिभूगोलं सवाध्वग्नींदु
तारकम् ॥ ३७ ॥ ज्योतिश्चक्रं जलं तेजो न भस्वान्वियदेव च ॥ वैकारिकाणीन्द्रियाणि मनो मात्रा गुणास्त्रयः ॥
॥ ३८ ॥ एतद्विचित्रं सहजीवकालस्वभावकर्माशयलिंगभेदम् ॥ सूनोस्तनौ वीक्ष्य विदारितास्ये ब्रजं सहात्मान
मवापशंकाम् ॥ ३९ ॥ किं स्वप्न एतदुत देवमाया किं वामदीयो बत बुद्धिमोहः ॥ अथो अमुष्यैव ममार्भकस्य यः
कश्चनौत्पत्तिक आत्मयोगः ॥ ४० ॥

तैजसानि मात्रास्तामसाः शब्दादयः ॥ ३८ ॥ एवमेतद्विचित्रं विश्वं सह एकदैववी
क्ष्य विचित्रतामाह जीवश्च गुणक्षोभकः कालश्च परिणामहेतुः स्वभावश्च जन्महेतुः कर्मचतसंस्कारः आशयश्च एतैर्लिंगानां चराचरशरीराणां भे
दोयस्मिन्तत् तत्र ब्रजं च सहात्मानं स्वसहितं कचिद्वीक्ष्य सूनोस्तनौ अल्पे विदारिते आस्ये शंकामवाप ॥ ३९ ॥ तामेवाह किं स्वप्न इति परितो विलो
क्याह नायं स्वप्नः तर्हि किं देवस्य हरेर्माया तथा चेदन्ये किं न पश्यन्ति तर्हि किं वामदीय एव कश्चिद्बुद्धिमोहः विपर्यासः दर्पणे मुखवत् एव तर्हि अयं
कृष्णोऽपि कथमंतः प्रतीयते अंतर्बहिश्चैक रूपेण च कथं जगत् प्रतीयते तथा सति बिंबप्रतिबिंबयोरिव परस्परं वैपरीत्येन प्रतीतिः स्यादित्याशंक्या न्यथा
वितर्कयति अथो इति अथ वाममामुष्यार्भकस्यापि सतोयः कश्चनार्चित्य आत्मयोगः स्वीयमैश्वर्यं औत्पत्तिकः स्वाभाविकः ॥ ४० ॥